

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй
Верховно Советдэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 134 (5805)

ИЮЛИН

8

ПЯТНИЦА

1949 он

Сэн 20 мүнэгэ

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

НЭГЭДЭХИ НЮУРТА:

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумдэй түрүүлэгш Н. М. Швернигтэ Израиль гүрэнэй Посланник г-н М. Намир гэгшэ этигэмжынгэ грамота барюулба.

Хойто Осетинскэ АССР-эй XXV жэлэй ой гүйсэнтэй дашарамдуулан СССР-эй, Министрууддэй Советдэй, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй болон СССР-эй Верховно Советдэй Президиумдэй амаршалганууд.
БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумдэ.

ХОЕРДОХИ НЮУРТА:

ТАСС-эй БУРУУШААЛГА.
ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ. П. Будасв. -- Мал-ажалые хүжөөхын түлөө нигэжэ тэмсэнэбди.
Ярууны аймагта.

ГУРБАДАХИ НЮУРТА:
МОСКОВСКО ОБЛАСТИН МАЛАЖАЛАЙ ТҮ-
РҮҮШҮҮЛЭЙ ДҮЙ ДҮРШЭЛ ТУХАЙ ХӨӨРЭЛДӨН.

ДУРБЭДЭХИ НЮУРТА:
УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ.

ЭРХИМҮҮДЭЙ ДҮИ ДҮРШЭЛЫЕ ВРГЭНӨӨР ХЭРЭГЛЭХЭ

Ленин — Сталиной партиин сэн мэргэн политика, социалистическэ хүдөө ажахыда советскэ гүрэнэй улам уржажа байгаа туһаламжа хадаа колхозуудай нийтын ажахын бүхы халбаринууды шэнэ хүсэтэйгөөр дэбжүүлжэ иматга һайн эрхэ байдал бии болгоо. Большевикскэ партиин, советскэ правительствын, агууехэ вожды, багша нүхэр Сталиной анхарал оролдоого зоригжолон колхозно таряашад колхозуудай нийтын баялыгы ардихахын түлөө, артелиин ажаһын ашаг олыые ехэ болгохын түлөө, орон дотороо арад зондо эдээ хоол ба промышленностада түүхэй эдэ элбэг дэлбөгээр байгуулхын түлөө эршэмтэй шангаар тэмсэжэ байна.

Колхозно таряашадай эршэ ехэтэ ажал хүдэлмэрин үрү дүнгүүд гайхамшагта һайн. Бүхы орон соомнай хабарай тарилга амжалтагайгаар дүүргэгдээ. Мүнөө деревниин ажалшад тарилган хойноһоо харуулажа байна. Ургаса хурялгада болон хүдөө ажахын продуктуудые гүрэндөө тушаалгада бэлдхэл хаа-хаанагүй ябуулагдана. Тала газарай ба ой модото талын байгаалие шэнэдхэн хубилгаха сталинска түсэбэ бэелүүлхын түлөө айхабтар ехэ хүдэлмэри хэргэжэ байна. Оромнай нийтын малажалые хүжөөхэ гурбан жэлэй асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлжэ эхилэнхэй.

Колхозно ба совхозно нийтын ашгэ шэмэтэ малажалые хүжөөхэ тухай парти, правительствын баталган гурбан жэлэй түсэб хадаа малай тоо толгойн үзэгдэе дуудлаагүй түргэн ургалые хараална. Малажалай продукци үйлдэбэрлэд 1948 онойхитой сасуулбал, 1951 ондо нэгэ хахадһаа доошо бэшээр ехэ болохо байна. Бүрү мүнөө жэлдэ колхоз бүхэн дүрбэн фермэтэй — эбэртэ бодо малай, хониндой, галай, шубунай фермэнүүдтэй болохо ёһотой.

Нийтын малажалые хүжөөхын түлөө, хүдөө ажахыда партиин ба гүрэнэй гол шухала зорилгы бэелүүлхын түлөө Московско областин колхозуудай эрхим хүтүүлдэй хайшан гэжэ тэмсэжэ байһаниинь «Б. М. Унэн» газетын мүнөөдэрэй номерто тогылгодо. Москвагай-хид хадаа манай ороной ажалшад ба алишые талаараа эрхим жэшээ

харуулдаг байна. Промышленностие хурданаар хүтжөөхэ тухай, культурые дэбжүүлжэ тухай тэдэнэрэй эрхим үүсхэлынь манай үргэн ехэ Эхэ орон дотор дэлгэрэнхэй. Тэдэнэрэй алдар сууны хэн мэдэхгүй гээшэ! Москвагай хүдэлмэришэд, мастернууд, инженернууд, техникүүд болон албахаагшад нүхэр Сталинда бэшээн бэшэг соого табанжэлые байгша 1949 ондо дүүргэхэбди гэлэн уялга абаа. Абаһан уялгана дүүргэхын түлөө жододоо эмхитэйгээр, большевикскээр тэмсэдэг москвгайхид энэше уялгана амжалтагайгаар дүүргэхэ байһаниинь лалтай.

Московско областин Луховица районой «Красная заря» колхозой һаалишан Социалистическэ Ажалай Герой Е. Д. Нартова, Рамеска районой Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Социалистическэ Ажалай Герой Александр Ананьев гэгшэд өөһэдэнгөө ажалай дүй дүршэл тухай манай республикын малшадта хэлэжэ үгэхэ хүсэлэнтэй байһана мэдүүлэн Малажал хүтжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай парти, правительствын түүхэтэ тогтоолдо харюу болгон эрхим түрүү эдэ малшад үнэн бүрийнөө 6000 литр һу һааха гэлэн уялга абаһан байна. Инэе амжалта туйлахын түлөө малые һайнаар харуулажа, зүбөөр тэжээжэ, зоотехническэ гурим сахижа хэрэгтэй гэжэ тэдэ эрхим һаалишад хэлэнэ. Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгш Алексей Михайлович Жидков гэгшэ бүхы фермэ дээрэ үнэн бүрийнөө 5000 литр һу һааха гэлэн зорилто табинхайбди гэжэ хөөрөнэ.

Хүдөө ажахын наугануудай доктор О. В. Гаржав гэгшэ, нэн түрүүндэ, тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдохо, мичуринска агробиологическа наукае, Социалистическэ Ажалай героинуудай дүй дүршэлые эрид шууд мэлбэрүүлжэ хэрэгтэй гэжэ Бурят-Монголой малшадта хүсэхэ байнаб гэнэ.

Нүхэд малшад, Московско областин эрхим түрүү малшад дүй дүршэлые ажал хүдэлмэридөө үргэнөөр хэрэгдэжэ, нийтын малажалые хүжөөхэ гурбан жэлэй түсэбэ амжалтагайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэгтэй!

Бурят-Монголой литературын үндэнэ һуури табигшын ой

УЛАН-УДЭ, июлин 4. (ТАСС). Республикын ажалшад Бурят-Монголой советскэ литературын үндэнэ һуури табигша уранзоёолшо, арадай поэт, прозаик, драматург Хоуда Намсаревтай түрэнһөнө хойшо жара һага гүйсэһэн үдэрэе тэмдэглэбэ.

Бурят-Монголой гүрэнэй оперо ба балетдэй театр соо республикын столицын олонийтын организаци. нуудай суглан болоо. Бурят-Монголой АССР-эй Советскэ уранзоёолшодой Союзай правленнин харюусалгата секретарь нүхэр Дамдинжапов юбилярэй уранзоёолой зам тухай элдхэл хээ.

Республикын Верховно Советдэй Президиумдэй Указаар Хоца Намсаревта БМАССР-эй искусство. нуудай габьяата ажал-ябуулагшын нэрээргэ олгогдо. Уранзоёолшын ажабайдал ба творчествой дашарамдуулагдана вечернууд нотагууд, городууд ба аймагуудай центрүүдтэ болоһон байна.

Шагнал барюулагдаба

Һаяхан БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумдэй секретарь нүхэр В. Островская СССР-эй Верховно Советдэй Президиумдэй нэрлээ олон жэлдэ ба һайнаар ажаллаһанай түлөө Кяхтын аймагай хургуулинуудай багшанарта орден ба медальнуудые барюулба.

Кяхтын долоон жэлэй хургуулин багшанар И. Капустин, А. Колбина, С. Налабордина, Усть-Кяхтын долоон жэлэй хургуулин багша Н. Москалева гэгшэдтэ Лениной орден барюулагдаа. Ажалай Улаан Тугай орденуор Сүхын долоон жэлэй хургуулин багша З. Колосова, «Хүндэлэлэй тэм-

дэг» орденуор Кяхтын долоон жэлэй хургуулин эхин классуудай багша П. Бурдуковская, Кочеранска долоон жэлэй хургуулин багша Б. Гаврилова гэгшэд шагналдан байна. Тинхэдэ «Ажалай шэн габьягай түлөө», «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медальнуудаар аймагай хургуулинуудай олон тоото багшанар шагналдан байха юм.

Шагнал барюулаһанай һүүлээр нүхэр Островская правительствын үндэр шагналда хүртэлһэнэй түлөө шагналдагшадые амаршалаад, саашадаа улам амжалтагайгаар ажаллаһыен хүсэбэ.

***

СССР Союзай Верховно Советдэй Президиумдэй даалгабарлар БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумдэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр М. И. Чувьоров Ярууны аймагай Соснов-Озёрск посхондой олон хүтүгдэе гүрэнэй ба хүтүүл-

жүүлһэн ехэ Залуцкая Анна Степановнада «Эхын алдар» гэжэ орден ба грамота барюулба.

Орден ба грамота барюулха зуураа, нүхэр М. И. Чувьоров Анна Степановнае правительствын үндэр шагналда хүртэлһэнэй дашарамдуулан амаршалба.

Хойто-Осетинскэ АССР-эй Верховно Советдэй Президиумдэ, Хойто-Осетинскэ АССР-эй Министруудэй Советдэ, ВКП(б)-гэй Хойто-Осетинскэ Обкомдо

СССР Союзай Министруудэй Совет ба Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевикуудэй) партиин Центральна Комитет болбол Хойто-Осетинскэ Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын хорин табан жэлэй ойн үдэртэ тэрэнэй хүдэлмэришэдые, колхознигууды ба интеллигенцие амаршална.

Агууехэ Октябрска Социалистическэ Революци хадаа Хойто Осетин ажалшадые капиталистическэ дарлалтаһаа, политическэ ба национальна эрхгүй байдалһаа сүлөөлжэ, тэдэнэртэ экономика ба культурна хүтжэлтын үргэн харгы нээжэ үгөө һэн.

Советскэ засагай жэлнүүдтэ Хойто Осетин ажалшад коммунистическэ партиин хүтэлбэрээр, агууехэ ород арадай ахадүүтэй туһаламжаар ажаһын ба культурна байгуулалтада ехэнүүд амжалтануудые туйлаа: Республика дотор металлургическа, металл-болвосоруулан, нефтяной, хүнгэн ба эдэе хоолой промышленностин предприятинууд баригдаа. Хойто Осетин гээдэнги ба буртархай хүдөө ажахы томо ба механизированн ажахы болоо. Ороһото ба техническэ культурануудай ургаса дээшлэжэ, колхозууд ба совхозуудта адуу малай тоо толгой олоһоржо байна. Республика дотор улауруин каналууд баригдаа. Колхозно байгуулалта болбол Хойто Осетин колхознигуудта баян ба культурна ажабайдал олгон хангаа.

Хойто-Осетинскэ АССР-эй арадай ажахын бүхы **СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКАНУДАЙ СОЮЗАЙ МИНИСТРУУДЭЙ СОВЕТ**

Хойто-Осетинскэ Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советдэй Президиумдэ

Советскэ Социалистическэ Республиканыудай Союзай Верховно Советдэй Президиум болбол Хойто-Осетинскэ Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын тогтоһоноо хойшо хорин табан жэлэй ойттой дашарамдуулан Хойто Осетин хүдэлмэришэдые, колхознигууды ба интеллигенцие халуунаар амаршална.

Үнэрлэн хорин табан жэл соо Ленин—Сталиной партиин хүтэлбэри доро, агууехэ ород арадай ахадүүтэй туһаламжаар Хойто Осетин ажалшад социалистическэ байгуулалтада ехэ амжалтануудые туйлаа.

Советскэ засагай жэлнүүд соо республика дотор хүндэ, хүнгэн ба эдэе хоолой промышленностин түрүү техникээр зэбсэгжүүлэгдэн томо томо предприятинууд баригдаа.

Республикын хүдөө ажахы болбол үндэр дээдэ хүдөө ажахын техникэтэй ба хүбэнги малажалтай томо ехэ колхозно ажахы болоо.

Республика дотор олон хургуулинууд, техникумуд бии болоһон, дээдэ хургуулинууд, научно-испэжмэлтын институуд, театрнууд ба бусад культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд нээгдэн байна. Республикын ажалшад материална ажаһан тэнюун байдал хэлбэршээгүйгөөр уржажа байна.

СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКАНУДАЙ СОЮЗАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЕЙ ПРЕЗИДИУМ.

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумдэй түрүүлэгш Н. М. Швернигтэ Израиль гүрэнэй Посланник г-н М. Намир гэгшэ этигэмжынгэ грамота сарюулба

Июлин 6-да Кремльдэ СССР-эй Верховно Советдэй Президиумдэй түрүүлэгш Н. М. Швернигтэ СССР-тэ һуугаа Израиль гүрэнэй Онсо эрхэтэ Посланник ба Бүрин эрхэтэ Министр М. Намир гэгшэ өөрынгөө этигэмжын грамотые барюулба.

Госпэдин М. Намиры Советник господин А. Левави, Худалдаа наймаанай Советник господин М. Бержанов, Хоёрдохой Секретарь господин А. Лапид гэгшэд үдэшжэ ябалсаһан ба тэдэнэрые Н. М. Швернигтэй Посланник уулуулба.

Этигүүлэмжынгэ грамота барюулахадан СССР-эй Гададын Хэрэгүүдэй Министрые Орлогшо А. А. Громыко, СССР-эй МИД-эй Дүтын ба Дунда зүүн зүгэй оронуудай Таһагые даагша И. Н. Бакулин ба СССР-эй МИД-эй Протокольной Таһагые Даагшын тушаалые дүүргэгшэ П. А. Бушуев гэгшэд байлсаба?

Этигүүлэмжын грамота барюулаһанай һүүлээр Н. М. Шверник господин М. Намир гэгшэтэй хөөрлэбэ. Энэ хөөрлэдөөндэ А. А. Громыко байдсаа.

(ТАСС)

налбаринуудта хүдэлмэрихэ национальна кадр-нууд урган гараа. Республика дотор 262 хургуулинууд, 14 техникумүүд, педагогическа, горно-металлургическа, медицинскэ, хүдөө ажахын ба багшанарай институудууд хүдэлмэрихэ байдаг. 27 газетнүүд хэлбэлдэдэг, 4 театр, 300 культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд хүдэлмэрихэ байдаг юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Хойто Осетин ажалшад баатарлиг Советскэ Арминн зэргэнүүдтэ ябажа, фронт дээрэ эрэл хэзээр тулалдажа ба гылдэ шэн габьяатайгаар хүдэлмэрихэ, манай социалистическэ Эхэ ороной алдарт патриотууд байһанаа харуулаа. Мүнөө үедэ республикын хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенци дайнай һүүлэй табанжэлэй түсэбэе саг болзорһоон урид дүүргэхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэжэ байна.

СССР Союзай Министруудэй Совет ба Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевикуудэй) партиин Центральна Комитет болбол Хойто-Осетинскэ Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын тогтоһоноо хойшо хорин табан жэлэй ойттой дашарамдуулан тэрэнэй ажалшадые амаршалха зуураа, Хойто Осетин хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенци республикыһаа ажахын ба культурын саашанки халбаралтын түлөө, манай социалистическэ Эсэгэ ороной хүсэ шадалы саашадан бэхжүүлхын түлөө хойшодоошые эсшэ еусаһагүйгөөр тэмсэхэ байха гэжэ найдана.

БҮХЭСОЮЗНА КОММУНИСТИЧЕСКЭ (БОЛЬШЕВИГУУДЭЙ) ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

Эдэ амжалтанууд болбол осетинскэ арадай культурын ба искусствын халбаран дэлгэрхэ, социалистическэ байгуулалтын бүхы халбаринуудта национальна кадрнуудай илгээд эхээр ургаха ябадалы ханган байха юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Хойто Осетин ажалшад болбол манай Эхэ ороной эрхэ сүлөөгэй ба бээ даанхай байдалай түлөө немецко-фашистска будимтаргаһад эсэргүүсэн эдэхитгэйгээр тэмсэн юм. Мүнөө үедэ осетинскэ арад болбол Советскэ Союзай бүхы арадуудтай хамта дайнай һүүлэй сталинска табанжэлые дүүргэхын түлөө, Хойто-Осетинскэ АССР-эй промышленностин, хүдөө ажахын, культурын саашанки хүтжэлтын түлөө амжалтагай тэмсэл ябуулжа байна.

Советскэ Социалистическэ Республиканыудай Союзай Верховно Советдэй Президиум болбол Хойто Осетин хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенци хадаа Ленин—Сталиной агууехэ партиин хүтэлбэри доро ябажа, республикыһаа арадай ажахын ба культурын саашанки дэбжэлтын түлөө, манай советскэ социалистическэ Эхэ ороной хүр хусые бэхжүүлхын түлөө хойшодоошые шэн зоригтойгөөр тэмсэхэ гэжэ батаар найдана.

Хойто-Осетинскэ АССР-эй промышленностин, хүдөө ажахын, наукин, культурын ба искусствын хүдэлмэришэд СССР-эй орденууд ба медальнуудаар шагнагдаба

Хойто Осетин автономин хорин табан жэлээр дашарамдуулан, мүн арадай ажахы, наукае, культурые ба искусствые хүжөөхэ ябадала амжалтануудые туйлаһанай түлөө Хойто-Осетинскэ АССР-эй промышленностин, хүдөө ажахын, наукин, культурын ба искусствын ехэһэн бүлэг хүдэлмэришэд СССР-эй Верховно Советдэй Президиумдэй 1949 оной июлин 6-ай Ука-

заар СССР-эй орденууд ба медальнуудаар шагнагдаба.

Лениной орденуор — 20 хүн; Ажалай Улаан Тугай орденуор — 98 хүн; «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденуор — 149 хүн; «Ажалай габьягай түлөө» медалуор — 169 хүн; «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медалуор — 104 хүн шагнагдаа.

(ТАСС).

Июлин 7-до Хойто-Осетинскэ АССР-эй 25 жэлэй ой гүйсэбэ. Хойто Осети бол 25 жэлэй турша соо парти ба советскэ правительствын хүтэлбэри доро ябажа, ажахын ба культурын байгуулалта да тон ехэ амжалтануудые туйлаа. Шэнэ шөнө промышленная предприятиянууд урган гараа, хүдөө тосхонуудынь танигдаһагүй болотороо хубилаа. Дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй түрүүшын гурбан жэл соо республикын промышленносты түсэбөө 100,4 процент дүүргэе, үйлдэбэрлэтын хэмжээл энэ жэлдэ илгээһэн өмөөр ургаһан байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: республикын столица — Залуцкая, горохой Сүдөөгэй тэмдэ хатуулагдана. ТАСС-эй фотохронико.

БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумдэ

Һаяхан БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиум болбол аймагай, сомондой ба сельскэ Советүүдэй депутатуудтайгаа хэр зэргэ холбоо барисаатайгаар хүдэлмэрихэ байһан тухайнь Кударын аймгүйсэдкомой түрүүлэгш нүхэр Д. Ц. Баирбилдиктуевай элдхэлые дуулаба. Тинхэ зуураа, БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиум депутатуудтай хүдэлмэрихэ талаар Кударын аймгүйсэдком ехэһэн дутагдалтай гэжэ тэмдэглэе. Соомондой ба сельскэ Советүүдэй саг үргэлжин комиссинууд динлэнхидээ түсэбгүйгөөр хүдэлмэрихэд, үүсхэл оролдоого гаргадаггүй, сессинууд дээгүүр тоосоого хэдэргүй байха юм. Тинхэдэ аймгүйсэдком шиндхэбэринүүдые гаргахалаа депутатүүдтаа түшгэлдэггүй байба.

Алтайн, Тамирай, Улзытын сомсоветүүдэй сессинууд дээгүүр оролдоо 2-3 депутатууд үгэ хэлэдэг заншалтай. Энэ юун дээрһэнэ болоһон гэхэдэ, депутатууд сесси дээрэ хэлсэхэ асуудалнуудтай уридшалан танилсагүй байдаг юм.

Түрүүшынхөө һунгадһан залуу депутатуудтай дунда аяар мүнөө хүртээр амаршые хүдэлмэри ябуулагданагүй. Депутатуудай хүдэлмэрин дүй дүршэлые нэбтэрүүлжэ асуудалтай суглаанууд ба семинарнууд үнэргэгдэдэггүй шахуу. Депутатуудай өөһэдэнгөө уяланууды дүүргэхэ хэрэгтэнь аймагай ба сомондой, сельскэ Советүүдэй зүгһөө бодотэ туһаламжа үзүүлгээдэггүй байна. Тинхэһэн зарим депутатуудынь һунгадһантааа холбоо барисаагүй ба гэдэнэй урда тоосоошые хэдэргүй байха юм.

БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиум болбол нотагуудтай Советүүдэй депутатуудтай хүдэлмэрихэ талаар эдэ дутуунуудаа дары усадахынь Кударын аймгүйсэдкомые уялгалба. Тинхэ зуураа, депутатуудтайгаа саг үргэлжэ холбоо барисаатай байхын тулада ажалшад депутатүүд аймагай Советдэй дэргэдэ депутатска таһаг эмхидхэһэн Кударын аймгүйсэдкомдо һайшаан дуралдаба. Саг үргэлжин түрүү комиссинуудай ба депутатуудай дүй дүршэлые халан абалсаха ябадал эмхидхэхэ, тэдэнэй хүдэлмэрин тоосоо сессинууд дээгүүр дуулажа байхынь аймгүйсэдкомдо һануулаһан байна.

БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиум болбол байгша оной сентябриин 1 хүртээр нотагуудтай Советүүдэй депутатуудтай хэр зэргэе хүдэлмэрихэ байһан тухай асуудалы өөһэдэнгөө зүблөөнүүд дээгүүр зүбшэн хэлсэхынь ажалшад депутатүүд аймагай Советдэй гүйсэдкомуудта һайшаан дуралдаба.

Памирта Ильичын лампа толорбо

«Дэлхэйн Параша» гэгдэнэн үндэр Памир урдан хаанта Россия заха хизаар гэжэ тоолоһон байгаа Мүнөө үедэ эндэх ажалшад шэнэ байдлаар ажаһуудаг болоһон хой.

Хадаһаа бууһан түргэн уйа голнуудта электростанцинууд байгуулагдана. Эндэ байдаг Горно-Бадахшанска автономно областдэ айхабтар олон электростанцинууд бии юм. Электричество эндэх колхоз, айл бүхэнэй ажабайдал бата бэхээр оронхой.

Жэшэнь, Шункаска райондэ Сталиной ба Кировэй нэрэмж колхозууд өөһэдэн электротээрмтэй болонхой. Хэдэ хэдэн бусадшые хүдэлмэринүүдтэ электричество хэрэглэгдэнэ.

Холын Горно-Бадахшанска автономно областин ажалшад нигэжэ советскэ жэлнүүд соо культурна ажаһуудаг болоо.

Г. Ринчинов:

Колхозой кумысолечебни

Мухаршээрэй аймагай суган соомондой М. Молотовой нэрэмжэ колхоз өөрын кумысолечебнидэ барижа байна. Һаяар колхозой курошагдалгада оруулагдана.

И. Тугутов:

ПАРТИЙНА АЖАЙДАЛ МАЛАЖАЛЫЕ ХҮГЖӨӨХЫН ТҮЛӨӨ ИЙГЭЖЭ ТЭМСЭНЭВДИ

Ашаг шэмэтэ малажалые хүгжээ гурбан жэлэй түсбэ тухай ССРС-эй Министруудэй Советэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоомые бөлүүхэ ба колхознигуудта ойлгуулха тушаа манай аймагай партиан организаци гурьтойлон хүдэлмэри хэнэ. Энэ түхэтэ документ абахатайгаа хамта ВКП(б)-гэй айком агитационно-пропагандистка худалчирине эмхидхэхэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалхан ба баталхан байха юм.

Энэ хэмжээ-ябуулгануудай ёһоор, партиан, комсомольскэ эхин организаци бүхэн өөһэднхөө суглаанууд дээрэ энэ тогтоомые зүбшэн хэлсэе. Коммунистууд ба комсомольцуудай колхозно ажыхын шиндэхэ үчүстүүд дээрэ ямарар хуваарилан табигданан тухайн тус суглаанууд дээрэ харагданан байна. Мүнөө үедэ колхозуудай парторганизаацинуудай коммунистуудай 80 процент, комсомольцуудай 30 гаран процентны малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ.

Аймагай партиан, советскэ эдбхитэдэй хэбаадалгатайгаар инструктивны 2 зүблөн үнгэргэгдэ. Тэндэ гурбан жэлэй түсбэ тухай лекци ба элдхэлнүүд хэгдээн байха юм. Зүблөнүүдэй нүүлээр, эдбхитэдэй колхоз болон МТС-үүдэй парторганизаацинуудта туналхын түлөө эльгэгдэн байна.

Партиан эдбхитэдэй хүсөөр колхоз ба МТС-үүдэй агитаторнуудай 2 семинар үнгэргэгдэ. Тэдэндэ хамта 200 агитаторнууд хэбаадалгатайгаар байна.

Парти, правительствын түхэтэ шиндэхэбэринэ манай аймагай эргэтэй, эмгэтэй колхознигууд угаа ехэ дэбжэлтэйгээр угаа. Хая хаангай ажалшадай суглаанууд болодон байха юм. 350 агитаторнууд гурбан жэлэй түсбэ ажалшадта ойлгуулхын түлөө хүдэлмэрилнэ. Тельманэй, Сталиной, Карл Марксын нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай парторганизаацинууд ойлгууламжын хүдэлмэри хайнаар ябуулжа байна. Тэндэхэ айтколлективтүд 7—8 семинаруудые агитаторнуудтайгаа үнгэргэе.

Гурбан жэлдэ малай үдэхэе харуулан диаграммууд малажалай ферментүүдэй дэргэдэхэ улаан буланууд сба хадагданхай.

Хүдөө ажыхын мэргэжэлтэтэй гурбан жэлэй түсбэ тухай тогтоомые ойлгуулха тухай ВКП(б)-гэй айком өхөөн айнараала табина.

Културно-гэгээрэлэй эмхи зурганууд бага бэшэ юмэ хэнэ. Хү-

★ ★
П. БУДАЕВ,
ВКП(б)-гэй Сэлэнгын
айкомой секретарь
★ ★ ★

дөөгэй 2 клубта; 2 библиотекэдэ ба 8 уншалгын байшануудта диаграммууд, выставкунууд бии болгогдонхой. Гадна, зооветмэргэжэлтэдэй хүтэлбэри доро кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Төмө том ферментүүдээр 16 нүүдэл библиотечкэнүүд бии юм. Аймагай лекторскэ группа ба хүдөөгэй лекторинууд лекци болон элдхэлнүүдэйгээ тематикые гурбан жэлэй түсбэтэй тааралдуулан шэнэлдэе.

Эдэ бүхэ агитационно-пропагандистка хүдэлмэринүүд анханда абайан социалистическэ уялганууд даа дахин хаража, шэнэ, бүри ехэ уялгануудые абалгада колхознигуудые зоригжуулаа. Энэ талаар жэшээнүүдые харуулбад нимэ байна.

Өөһэднхөө суглаанууд дээрэ Молоотовой (Тамча), Тельманэй, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай колхознигууд гурбан жэлэй түсбөөр хараалагданан малай тоо толгойн минимумые ашаг шэмэтэ малай бүхэ ферментүүдтэй энэ өнөө эсэ хүрэтэр туйлаха гэһэн уялгануудые абаа. Загастайн сомоний Сталиной нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малай ферментүүд (дагшань нүхэр Б. Чойнзобов) фуражан үнээн бүриһөө (70 толгой) 2000 литр хү хаахаб гээбэ.

БМАССР-эй Верховно Советэй депутат Д. Эрдынеевагай хүтэлбэрилдэг фермэ (Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз) 100 үнээнээ 98 тугал абаха ба үнээн бүриһөө 1800 литр хү хааха уялга абаа. Тинхэдэ, тус фермын хаалишан нүхэр Д. Цырендоржиева даажа абайан үнээлдэе түйлсөө бүрин бүтэвөөр абахалай гадна, үнээн бүриһөө 2500 литр хү хаахаб гээбэ.

Куйбшевай нэрэмжэтэ колхозой ОТФ (дагшань нүхэр Д. Гомбосва) 100 эхэ хонинһоо 110 хурьга абаха байна. Тинхэдэ «III Интернационал» колхозой хониншон нүхэр Х. Даржапова 130 хонинһоо 140 хурьга абаха ба нөгөөгэй үүлтэртэй хонин бүриһөө 2,3 килограмм нооно хайшайлаха гэһэн уялга абаа. Патриотическэ хүдэлмэри эдэ мэтэн үлгэр жэшээнүүд олон байна.

1951 оной эсэстэ манай аймагай ниитын эбэртэ бодб малай тоо толгой 62 процентээр, хони ямаан — 89, гахай — 214 процентээр, шубуудай тоо минганһаа үлү дахин болон шорхохотой. Иймэ түсбэ дүүргэ-

хын түлөө малай хубайрха, гаралха ябадалтай эрид тэмсэл хэгдэхэ байна.

Колхоз, фермэ болон малшаддай абайан уялганууд гурбан жэлэй түсбэтэй амаршые дааггүйгөөр дүүргэдэхэ арга боломжын хүсэд бии байганиие харуулаа.

Сэлэнгын малшад урдаа табигданан зорилгонуудые амжалтэ түгэдээр бөлүүхэ гэжэ шиндэнхэй. Аймагай партиан организацин гол зорилгонуудай нэгэн хадаа колхознигуудай үтсхэл, эрмэлзлэгнүүдые зүб замаар хүтэлбэрилхэ, толгойлохотой ябадал болон.

Манай нэн түрүүшэн зорилгонуудые тошбоор харуулбал нимэ. 1949 ондо колхоз бүхэндэ ашг шэмэтэ малай дүрбэн ферментүүдые бии болгохо, бүхэ малдаа хүрэхэ үбэ тэжээлые бэлдэхэ, тинхэдэ энээнхэ урда тээхидэ орхойоо гурба дахин ехэ тэжээлдэй хэрэглэдэхэ байганиие хараада абаха шухала. Гадна, гурэндэ үсөөн аад, тарган тобир малнуудые тусаахын түлөө малай бэлшээрине хайнаар эмхидхэхэ ёһотойдби.

Ниитын малажалые олошоруулха түсбэ эршэмтэйгээр дүргэжын түлөө аймагай партиан организаци болбол колхознигуудай дунда партианно-политическэ хүдэлмэринэ бүри хайнаар ябуулха ёһотой. Эхин парторганизаацинууд бүри ехэ үүргэ эвэлхэ байна. Эдээр малшадта гурбан жэлэй түсбэтэй удхашанарые хамгай түрүн гүнзэггөөр ойлгуулха ёһотой. Колхозуудай коммунистууд малшадые, үбэ тэжээл бэлдэхэгээ ажаллаа габьяада зоригжуулан дахуулха байна.

Партиан хүсээ зүбөөр хуваарилха гэшэе угаа ехэ удхашанартай. Фермэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан коммунистууд партианбэшэ малшадта эрхим ажаллаа үлгэр жэшээ хоодоб харуулха ёһотой. Партианно-политическэ хүдэлмэри хэгдээ таряанай үндэр баян ургамын түлөө хэгдээн хүдэлмэрин дүй дүршэл хэрэглэхэ, гурбан жэлэй түсбэ дүргэжын ба үлүлэн дүргэжын түлөө малшадтай дунда социалистическэ мурысые улам дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Хүдөө ажыхые хүтэлбэрилгээ байжаруулан, ниитэ зоной дунда эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэринэ дэлгэрүүлэн, манай аймагай партиан организаци колхозуудай ниитын малажал хүгжөөхэ сталиниста түсбэ хэрэг дээрэ амжалтатайгаар бөлүүлжэ шадаха байха.

Хүдөө ажыхые хүтэлбэрилгээ байжаруулан, ниитэ зоной дунда эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэринэ дэлгэрүүлэн, манай аймагай партиан организаци колхозуудай ниитын малажал хүгжөөхэ сталиниста түсбэ хэрэг дээрэ амжалтатайгаар бөлүүлжэ шадаха байха.

хэндөө хайнаар бэлдэхэдг ба нөгөөдэ тулалмажа ехээр хэрэглэдэгтэ. Тинхэдэ төмө бүхэн хүн бүхэн энэ эмхидхэг гүнзэггөөр хадгалдаг байбэ.

А. Рымков.

ЯРУУНЫН-АЙМАГТА

ЭЛЕКТРЫН ХҮСӨӨР НООНО ХАЙШАЛХА МАШИНА

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз электрын хүсөөр хонинной нооно хайшалаа 12 эрхитэй машина худалдан абаба. Энэ машинаар 12 хонидые нэгэ доро хайшалдаг юм. Мүнөө энэ машина хэрэглэхэ талаар бэлдэхэлэй хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

ДАВРХАЙ НЭРЭНЭ

Можотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Цыдын Доржиев колхозой түмэршэ дархан Балдан Чимитовтэй хамта дабирхай нэрэдэ онхойлоруулан шэнэ түхэлэй томо нөшүн бариан байна.

Мүнөө нүхэр Доржиев энэ пешэнээ ашгалтада оруулаад, дабирхай нэрэжэ байна. 8 часай турша соо 55 килограмм дабирхай, 30 килограмм скипидар ба 2 кубометр түлээнэй хөө гаргадаг байха юм.

ВОСКРЕСНИК! ҮНГЭРГЭБЭ

Наяхан Гунда тосхойн ажалуушад ба тэндэхэ долоон жэлэй хургуулин хургалшад болон багшанар тохонно ноогооруулхын воскресник үнгэргэбэ. Тинн нэгэ үдэр соо 600 хэжэ элдэб янзын мододые хуулганан ба олон клубануудые хэжэ, сээг тариан байна. Тэрэшэлэн тосхойн хоорондууряа харгы болон хүргэнүүдые заахарилла.

Воскресниктэ хүдэлмэришэд Мулин, Зиньвов, багшанар Захаров, Токарева, Гурганов, Соболев, Мелонев болон бусад эдбхитэйгээр хэбаадалгатайгаар байна.

АРЬЯТАН ШОНЫЕ ХЮДАНА

Наяхан хуушанай дүршэлтэй ангуушад Бадмацырен Радаев, Дугар Шойлопов гэшэд 6 гүлгэтэй эмэ шоные нүхэн соонь алажа, шанда хүртэһэн байна.

Д. Улзутов, В. Байбородин.

И. В. Сталиной биографи судалагдай семинар

Наяхан Вурят-Монголой Гүрэнэй филармонийн арадай инструментүүдэй оркестрын ба дунай болон пияскын ансамблин хүдэлмэрилэгшэдэй дунда И. В. Сталиной биографи судалагдай семинар үнгэргэгдэбэ.

Арадай инструментүүдэй оркестрын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда семинар найагана амжалтаттайгаар үнгэргэгдэбэ. Тэрэннэ Улан-Уданы Городской Советэй депутат З. Сергеева хүтэлбэрилэн байна. Семинарт хэбаадалгатайгаар үнээн бүриһөө 317 эдбхитэйгээр 294 хүнинь экзэмен барижа, нэгэ студент дунда жэшээгээр 3—4 экзэменууд хүртэһэн байгаа. Литфайгай 3-дахи курысын студент П. М. Ворголов, (Хэжэн-гийн аймагай эхин хургуулин багшан), литфайгай 3-дахи курсын студент А. Р. Кузев (Ципиканска дунда хургуулин багша); Баунтын аймагай арадай гэгээрэлэй таһагай хүдэлмэрилэгшэ Б. Д. Бураев ба бусад 5—6 предмедүүдээр экзэменаа отлична үгээжэ, үзэһэн материалгай гүнзэггөөр ойлгононоо гээбэ.

В. Цыденов.

ТАСС-эй буруушаалга

Английска ба американска эзэмдэгтын засагуудаар Венэдэ хэгдэжэ гарадаг «Вельтпрессе» ба «Винер Курьер» гэжэ газетнууд, мүн тэрэшэлэн Рейтер гэжэ английска ба Юнайтед Пресс гэжэ американска агентствонүүд болбол ССРС-эй посол байһан Г. М. Пушкинай Венгрийн бусалга хадаа Райка Ласлогай «хэрэгтэ» тэрэнэй ямар нэгэн ушараар хэбаадалхан ябадалтайн холбоотой байһан

хэбэртэйгээр ба мун энэ хадаа Венгрийн культурын Министр Реванс буудланшуугаар абаа тараалхан байна.

ТАСС болбол австрийска зарим газетнууд ба Рейтер болон Юнайтед Пресс агентствонүүдээр тараалдан өдэ зориануудай гүрдэлэ хардалгын зорилготойгоор ханаана аба абтанан хорото зүйл мун гэжэ мэдээсхөнө шухала байна гэжэ тоолон.

Заочнигуудай зунай экзэменационно рессие амхитэйгээр үнгэргэхэ

Ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хадаа хүнүүдэй ухаан боллодохихи капитализмын үзэгдэлүүдтэ эсэргүү эрид тэмсэлтэй нигта холбоотой. Идеологическа асуудалнууд тушаа ВКП(б)-гэй ЦК-гэй түхэтэ тогтоолнууд, харин гүрэнүүдэй юумэнэй урда хүгдэн унаха ябадалнуудта эсэргүү манай партиан хэблэлэй ажал-ябуулга, өнтигэригүүд-коммюнистууд болон тэдэнэй туһалагшадые элригүүдэн сохило хадаа идэйн ба теоретическэ хэмжээтэ эрид дээшлүүлхыен хургуулинүүдэй багшанарыа эринэ. Советскэ хургуули хадаа идеологическа фронтын харюусалгата участок мүн, хургуули залуушуулые түрүү советскэ идеологийн ёһоор хурган хүмүүжүүлхэ уялгатай.

Тэрэшэлэн мүнөө бүгэдэниитын уялгата ёһоной долоон жэлэй хургалшад бөлүүхэ тушаа зорилго табигданхай. Энэ зорилгые бөлүүлгэдэ багшанар олоор хэрэглэгдэхэ байна. Манай республика соо энэ жэлдэ долоон жэлэй 17 хургуулинууд шэнээр эмхидхэгдэһэн. Мүн сайшадаа долоон жэлэй ба дунда хургуулинуудай тоон үдэм олошорхо байна.

Имагта педагогическай стационарна дээдэ хургуулинууд багшанарые бэлдэхэгын эрлгые бүри хангажа шалдахгүй байна. Тиннээ энэ заочно хургалшад хадаа багшанарай кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ хүндэтэй ба харюусалгатай үүргэ эвэлнэ. Дээдэ заочно хургалшад болбол ССРС-эй арадай ажалшад мэргэжэлтэдые, илангаяа багшанарые бэлдэхэгээ ехэ үүргэ дүүргэһэн байха юм.

Гүрэнэй Бурят-Монголой педагогическа ба багшанарай институтуудай заочно отделеиндэ 700 гаран хүн, тэдэнэй тоодо 420 багшанар хургажа байдаг. Багшанар заочнигуудай олонхын эрдэм мэргэжэлээ дээшлүүлхэ зорилгые зүбөөр ойлгоод, амжалтаттайгаар үнээн бүриһөө хургалшад, тэрэшэлэн 1948 оной зунай сессийн үдэ 317 эдбхитэйгээр 294 хүнинь экзэмен барижа, нэгэ студент дунда жэшээгээр 3—4 экзэменууд хүртэһэн байгаа. Литфайгай 3-дахи курысын студент П. М. Ворголов, (Хэжэн-гийн аймагай эхин хургуулин багшан), литфайгай 3-дахи курсын студент А. Р. Кузев (Ципиканска дунда хургуулин багша); Баунтын аймагай арадай гэгээрэлэй таһагай хүдэлмэрилэгшэ Б. Д. Бураев ба бусад 5—6 предмедүүдээр экзэменаа отлична үгээжэ, үзэһэн материалгай гүнзэггөөр ойлгононоо гээбэ.

Гүрэнэй Бурят-Монголой педагогическа ба багшанарай институтуудай заочно отделеиндэ 700 гаран хүн, тэдэнэй тоодо 420 багшанар хургажа байдаг. Багшанар заочнигуудай олонхын эрдэм мэргэжэлээ дээшлүүлхэ зорилгые зүбөөр ойлгоод, амжалтаттайгаар үнээн бүриһөө хургалшад, тэрэшэлэн 1948 оной зунай сессийн үдэ 317 эдбхитэйгээр 294 хүнинь экзэмен барижа, нэгэ студент дунда жэшээгээр 3—4 экзэменууд хүртэһэн байгаа. Литфайгай 3-дахи курысын студент П. М. Ворголов, (Хэжэн-гийн аймагай эхин хургуулин багшан), литфайгай 3-дахи курсын студент А. Р. Кузев (Ципиканска дунда хургуулин багша); Баунтын аймагай арадай гэгээрэлэй таһагай хүдэлмэрилэгшэ Б. Д. Бураев ба бусад 5—6 предмедүүдээр экзэменаа отлична үгээжэ, үзэһэн материалгай гүнзэггөөр ойлгононоо гээбэ.

Дээдэ хургуулигүй аад, долоон жэлэй хургуулинуудай 5—7 классуудта, мун дунда хургуулинуудай 5—10 классуудта хүдэлмэрилжэ байһан бүхэ багшанарые, тэрэшэлэн эхин классуудай багшанарые заочно хургалшадта хэбаа дуулжа гэһэн зорилго табигдана.

Заочноор хургажа байһан багшанарта бодото туһаламжа үзүүлжэ педагогическа бүхэ олонитые уялган гээшэ.

Т. Карпова.

РЕЙД ЮУ ХАРУУЛНА?

Городской райгүесдикомой ниитын таһагта (дагшань нүхэр Абакумова) 1949 оной үнгэргэжэ зургаан хонин туршада элдэб янзын 14 мэдүүлгэнүүд, гүйлтанууд, модолууд ороһон байна.

Эдэ мэдүүлгэ ба гүйлтанууды гүйсэдкомой зүблөн дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, ээдэтэй ямар харюунуудай үгтэдэг байһан тухай шалгажа үзэхэд, хангалттайгаар харюунууд үгтэһэн байбашы, эхэд дутуунууд элриүүлэгдэбэ. Гомооболуудые регистрацилад дэбээр дээрэн зарим нуруунаудай нэрэ обог бэлшээтэй байгаад, тэдэнэй хэрэг болбол орууллаа бэшэмэл мэдүүлгэнууд данса соонь үгы байшоо.

Регистрациун ёһоор, майн 7-д нүхэр Орлова гэһын туһаламжэ эрихэ ханданан бэшэмэл мэдүүлгэ хэбэбэ, гэжэ гүйсэдкомой секретарь нүхэр Е. Ф. Голвинзиннайн асууламжтай—мэдүүлгэ бэшэмэл шадахгүй эхээр байгаа һэн. Тинхэдэ фамилийн минл регистрацилад оруулжархоб нэмдэ гэжэ харюусалга.

Тээд, нүхэр Орловагай аман гүйлгэ гүйсэдкомой зүблөн дээрэ харагдаад, регистрациун дэбээр Орлова «туһаламжа үгтэхэгүй» гэһэн шиндэхэри бэлшээтэй байба.

Энэ баримта хадаа зарим нурууудай гүйлгын гол ушарые хүсэн мэдэнгүйгээр «тинхэ хэлэ» гэһэн гэдэ шиндэхэд, тэрэндэ багшаанхарал хандуулагдадагы гэршэлэ нэ гээшэ.

Гадна, гүйсэдкомой зүблөн шиндэхэриин дүүргэлтэ хүсэд шагдаганагүй. Жэшээн, Эсэгэ оройно хамгаалгын дайнда ами бээ үгэлжэ хүнэй эхээр нүхэр Сеньябова мүйнгэн туһаламжа үгэхэ, гэр рьшен айнабарилуулаха гэһэн шиндэхэри апрель пара соо гаргалһан байгаа. Тээд, тэрэнэй дүүргэлтэ мун нөө болотой шалгагдагүй байһан юм.

М. Овчинникова.

ЭХЭНҮҮД БА ХҮҮГЭД ТУШАА СОВЕТСКЭ ГҮРЭНЭЙ ОРОЛДОЛГО

Түрээ экзэнуудтэ, олон үхибүүдтэй ба эрэгүй экзэнуудтэ гүрэнэй туһаламжа ехэ болгохо тухай, экзэнуудтэ ба үхибүүдтэ байдалые хайжаруулха, «Эхэ Герой» гэжэ тундэтэ нэрээр гэгдэхэ ба «Эхын алдар» гэжэ орденуудые, «Эхын медаль» гэжэ медальнуудые бии болгохо тухай ССРС-эй Верховно Советэй Президиумай Указ гараваран табан жэл (1944 оной июлийн 8) болобо. Тэрэ үдэрүүдтэ манай газар дээрэ үшөө сэрэг дайн болжөө, Эхэ оройной айхабар хүнээр хүндэ байлаада байгаа һэн. Гэбшэе, экзэнууд болон хүүгэдэй байдалые хайжаруулха хэрэгтэ халуун оролдолго гаргаданан байха юм.

Энэ хадаа экзэнуудтэ ба хүүгэд тушаа стилинскэ шэнэ анхарал болон. Советскэ засаг болбол экзэнуудтэй нэрэ түрэ ба алдар солые ходоодо хүндэлжэ, үндэр дээрэ үргэнэ. Советскэ засаг болбол экзэнууд ба нарай хүүгэдэе элүр энэ. Амиды мэндэ байлганы түлөө шухала хэмжээнүүдые бөлүүлхын байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэ үеһе октябрийн урда тээхитэй сасуулаада, манай орон дотор түрэлгын койко-

нууд 20 дахинһаа дээшэ болшорһон байха юм. Түрэлгын гэрнүүдтэ ба таһагуудта 141878 койко тоологдодог һэн. Тинн, тэдэнэй хандахын шахуу хүдөө ногайгуудтэ тухэбэргэдэнхэй байгаа. Мүнөө манай оройной экзэнуудтэ бултадаа шахуу нарайлгын гэрнүүд ба больница-нуудта түрэнэ.

Манай орондо үхибүүд эгээд үнэтэй юумэнмай гээшэ. Советскэ гүрэн болбол залуу үетэннэе элүр энхээр хүмүүжүүлхын түлөө угаа ехэ оролдолго гаргадаг байна. Хүүхэр үхибүүдтэ хүүгэдэй консултация байдаг ба экзэнуудын врачууд-мэргэжэлтэднээ зүбшэл абадаг байха юм.

1948 ондо хүүгэдэй яслинуудта сар үргэлжын хууринуудай тоо гурдот—518.500, деревнидэ 300.300 хүрэхэн байна. Табанжэлэй түсбэтэй ёһоор, 1950 ондо яслинуудта сар үргэлжын хууринуудтэ тоо 1251 мянга болохо юм. Энэ тоо өмө мөн бүри гурба-дүрбэ миллион хүүгэдэй байдаг сезонно яслинуудтэ үшөө оролдоногүй. 1951 ондо яслинуудта городой ба деревнин бүхэ үхибүүдые хангаха хууринууд бии болохо юм.

Манайда хүүгэдэй поликлиникэнууд, амбулаториууд, санаториууд ба бусад эмнэлгын эмхи зурганууд нилээдгүй олон. Зунай сарые хэдэн миллион үхибүүд пионерскэ лагерьнуудта, санаториуудта,

хүүгэдэй талмайнуудта үнгэргэдэг болохохой. Советскэ хүүгэд элүр энхээр, културниаар, хургалтатгаар хүмүүжүүлэгдэнэ.

Социализмын орондо байгуулагданан хүүгэдэй эмхи зурганууд хадаа хэдэн миллион экзэнуудтэй өөһэднхөө хүүгэдые хүмүүжүүлхын хажуугаар, мун тэдэнэртэй ниитын хэрэгтэ хэбаадаха, хурха арга өмдөн.

1944 оной июлийн 8-най Указай ёһоор, түрээ ба түрэн экзэнуудтэ үтгэхэ амаралта өз-һаа 77 хоног хүрэтэр олошоруулагданан байна. Хэрбээ нормальн бэшээр түрэнгү, али жөр үхибүү гарганан экзэнуудтэ үшөө хоёр долоон хоногтой амаралта нэмэгдэдэг байха юм. Хүдөө ажыхын артелиин сталинска Устав болбол нарайла экзэнуудтэй түрээхөнөө урид нэгэ һара, түрэннэйнь һүүлдэ байа нэгэ һара амаруулха ба энэ үе соо амалта үдэрнэйнь дундэ зыргын тоон хохадые тэдэнэртэ түлэхэ гэжэ бэлдэгдэн байна.

Хэрбээ советскэ гүрэн 1940 ондо нарай хүүгэд ба экзэнуудтэй элүр энх байха хэрэгтэ миллиард-һаа дээшэ түхэриг гаргалшалан байгаа һаа, 1944 оной июлийн 1-дэ 1949 оной майн 1 хүрэтэр олон хүүгэдтэй ба эрэгүй экзэнуудтэ 14 миллиард 811,6 миллион түхэриг түрэнэй туһаламжа үгтэһэн байха юм.

„БУРИЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН“

1949 оной июлийн 8.

РЕСПУБЛИКЫН МАЛШАД!

Московско областин малшадтай туруушуудай дүй дүршэлнөө хургаан абагтыг

Элбэг ехэ тэжээл бэлэдхэгты

Хүдөө ажлын наукануудай до стир, профессор О. В. Гурказ
Элбэг ехэ тэжээл бэлэдхэгты

Малажалы хүжөөх тухай парти ба правительствын гаргаан гурбан жэлэй үсбэ хадаа колхоз, совхозуудай урда тон ехэ зорилгоууды табна. Гурбан жэлэй турша соо малайнгаа тоо толгой олошоруулха, тэрэнэй үүлтэрыс найжаруулха, ашаг шэмэ үгэлгысн дээшлүүлхэ ёһотой болонобди. 1951 оной эсэ хүртээр колхозуудта эбэртэ бодо малай тоо толгойе 34, тахайе 18, хони ба ямаа 88, шүбүүнай тоо толгойе 200 миллиондо хүргэхэ тэһэн зорилго Эхэ ороной бүхэ; колхозуудай урда табигданхай.

Энэ агуухэ программы бээшүүлхын түлөө колхозуудай, совхозуудай бүхэ малшад үнэн сэхээр ажаллаха, өһэдэньгөө үүсхэл олошоруулхэ ехээр гаргахэ ёһотой болоно. Тинхэдэ, малажалы хүжөөхын тулада тэжээлэй эрхим база бий болгохо, байра байдлыс найнаар бэлэдхэхэ, ветеринариа ба зоотехническэ харууныс найжаруулха хэрэгтэй.

Тинмэ дээрэнэе малаар баян Бурят-Монголой республикын колхозуудай колхознигуудта минни дуралдагч имэ байна: нэн түрүүлжэ адуу малдаа хүсэд хүрэхөөр шэмэ эхлээт үбнэ тэжээл бэлэдхэхэ, Минчириска агробиологическа наука, Социалистическэ Ажалай Геройнуудай — малшадтай дүй дүршэлнөө саг үргэлжэ шудалжа, малай үүлтэрыс найжаруулха, ашаг шэмэ үгэлгысн дээшлүүлхэ шухала.

Манай советскэ гүрэн хадаа колхозуудта малажалыс хүжөөхэ талаар тон ехэ анхарал хандүүлнэ. Малай ашаг шэмэ дээшлүүлхын түлөө тэжээлэй үүлтэрыс найжаруулха ёһотой гээшэ. Үүлтэртэ малнууд манай Эхэ орон соо тон элбэг байна. Тинмэдэ имэ малнуудыс ноотатайнгаа эрхс байдлада тааруудан үсхэбэрлэхэ хэрэгтэй.

Малажалыс бүхэ хэмжээгэрнэ хүжөөхэ арга боломжонуд колхоз бүхэндэ дүүрэн бии. Манай ороной түрүү колхозуудай малшад үнэн сэхээр оролдожо, нэн түрүүлжэ малдаа хүсэд хүрэхэ шэмэ эхлээт үбнэ тэжээл бэлэдхэхэ байна. Мүн ферма шадарай участогуудыс эмхидхэгч, тэндэ олонжэлэй үбнэ нэгоо, тэжээлэй культурануудыс тардаг байна. Тинхэдэ малшадтай бүхэ хүдэлмэриис, илангаяа хүндэ хүдэлмэриинүүдэс механикашилла шухала. Энэ жэлдэ самоходно косилкянууд, хүрн хаядаг машинанууд, силосой үбнэ үжэршэдэ машинанууд, трактораар үбнэ сэмехо машинанууд, үнэе хааха ба хониной ноһо хайшалха электрическэ машинанууд зохёолдон гаргагдаа. Эдэ бүхэ машинануудыс эрэглэхын түлөө колхоз бүхэндэ электростанцинуудыс бариха шухала.

Манай Бурят-Монголой республикада малай бэлшээрнн газар үгай элбэг байна. Тинмэеэ мянганай үүлтэртэй малнуудыс өлбөр үлэхэхэ арга боломжо бии гээшэ. Үлшээрнн газарыс зүбөөр хэрэглэдэ байгаа наа, малнуудаа тобир тэрганаар ондо оруулха арга боломжо

олгогдоно бшуу. Ой тайгаар ба туладаа малайнгаа байрануудыс жэшээтэ найнаар түхээржэ ёһотой. Мүн малшадтай байра байдлыс найжаруулха, сээрүүд гэрнүүдыс бариха гээшэ шухала асуудалнуудай нэгэн болно.

Малай тоо толгойе өлошоруулха ба тэрэнэй ашаг шэмэ дээшлүүлхын түлөө, искусственно аргаар малыс ороондо оруулха, малай хубайралгыс огтолон усвадхаха хэрэгтэй.

Малшад бүхэнэй эрдэм мэргэжлыс дээшлүүлхэ, тэдэнэй ажалда саг үргэлжэ туйлахэ, түрүү дүй дүршэлнүүдыс шудалха ябадалыс найжаруулха шухала.

Малаа найн тэжээлээр хангахын тулада олонжэлэй үбнэ нэгоо тариха ба савшалангай, бэлшээрнн газарыс жэлнэ жэлдэ найжаруулха гээшэ шиндэхэе ухатай. Үбнэ хурялтын хүдэлмэриис богонинд болзор соо, найн шанартайгаар үнэргөөд байбал, колхозууд манай үбэлжэлгыс, түл абалгыс найнаар үнэргэхэ аргатай өмдөжэ байна.

Би олохон колхозуудта ябажа, малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха тухайда хөөрөлдөдөг байна. Тинхэдэ зарим колхозуудай хүтэлбэрлэгшэд «үбнэ нэгоон хүсэд гараагүй, эсэгээгүй, эдээшлүүлхэ» гэжэ хэлэдэ үбнэ хурялтын хүдэлмэриис удааруулдаг заншалтай. Энэ хадаа тон алдуйтай хэрэг гээшэ. Эртэ хурялганай үбнэ шэмэ ехэтэй байдаг. Хомоодоо наа үбнэ ногооной хүжээрнэ, шэмэ багатай болодогысн найн мэдэхэ хэрэгтэй.

Тинмэ дээрэнэе үбнэ ногооной сээгээжэ эхилхэдэнь, хурялтын хүдэлмэриис эхилээд, тон богонинд болзор соо дүргэхэ ёһотой болно.

Колхозой малшад залуу малай, илангаяа хургаан эшгэгдэй, тугай буруудай, унага дааганаа хойноһоо харууныс найнаар табиха ээргэгтэй. Нарай мал харууна муутай дээрнээ үлбэр тулоур болодог. Бөө хүсөөдыс байхадаа, өөдөгүй мал болодог байна бшуу. Тинмэдэ залуу малда тугаар найн үбнэ тэжээл бэлэдхэхэ, байрысн, сээр өлжөөр түхээржэ шухала.

Мүнөө үбнэ үбнэ хурялтын хүдэлмэриис эхилжэ байна. Савшалан үбнээ үжөөн гутаангуулаар хурялжа абайн тулада бүхэ хүсээс элбүүлжэ хэрэгтэй. Мүн өмдө дараалгыс түргэдэхэ, үбнэ ногооной шэмэтэй үдэс силос ехээр даража абайа ёһотой. Силос хадаа юугээрнэ шэс хэлгэгшгүй найн тэжээл өмдөн.

Бурят-Монголой бүхэ малшад Эхэ оронойнгоо түрүү малшадтай дүй дүршэлнөө шудалжа, саашадаа өөрынгөө республика соо найн үүлтэртэй, шэнэ үүлтэртэй малнуудыс бий болгохо байндань эгнэгэнб. Энэ хадаа манай советскэ правительствын, коммунистическэ партиин гаргаан ашаг шэмэеэ мал ажалыс хүжөөхэ тухай тогтоолдо Бурят-Монголой колхозно ба совхозно малшадтай хүндэтэй харуунс болохо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Социалистическэ Ажалай Герой А. Ананьева найн хүсэ тушаажа байна. Е. Оцулын фото.

Москва шадар

Машинаннай арюун сээр харгыгаар шууяна. Тингээд, гентэ бүүн тээшэ котиржо, арин харгыдай өрөд, багаан мүнэнэй эрьедэ өшөөжэ тогтобо. Эндэ хүн зон өлбн. Тингээр байтар, унагай нүгөө эрьедэ павон энэ эрьедэнь тулажа ербэ. Олон зоной дунда байхан залууян хүдүүлнээ бидэнэр ингэжэ асуубади:

— Михайловская Слобода гэжэ төскөн хөлө гү?

— Унагай нүгөө бээдэ юм, тээ тэрэ гүбэй дээрэ гарахадаа харахат.

Колхозой центртэ хүржээ эрөөд, бидэнэр багхан гарэй хажууд зогсообди, тээ тушаан болоходоо энэ гэрнэй колхозно лаборатори байшоо. Энээн соо жэдэн хүнүүд хүнэй шанарыс шалгажа шууба. Колхозой хаалишад үдэр бүридэ эндэ хүсэ асарга тушаадаг ба найн шанартай гэжэ тоологдоһон һүн гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктда элбэгтэдэ байна.

Малажал дээрэ эрхим амжалтануудыс туйлажа байһан энэ колхозой ажабайдалтай танилсажа эхилбэди. Хаалишад бидэнэрыс төлрөн, манай асуудалнуудта таармажатай харуунуудыс үгэнэ. Малай найн байра тон зохёолдоо түхээрэгдэн, аргагүй сээрүүд байба. Фермын бүхэ байрануудта элэктрическэ гэрэл оруулдангай. Энэ тэрэ гэрнүүдэй гаваагуур унаа Моритой хүнүүд урагша хойноһоо һүндэлнэ. Тэдэнэр алуу малда шэмэтэй найхан эдэс хөөл өмдэс ябадан.

Бидэнэр малай байрын хажууда байһан нэгэ гэрэ орообди. Тинхэдэ, дэмнай сагаан халаад үмдэһэн, нагажаал эхэнэр увин шарайгаар бидэнэрыс үгтэжэ.

— Таанар хэнтэй уулзаха хэрэгтэйбэ, — гэжэ мэндын һүүлээр асууба.

— Таанай колхозой хаалишад Шура Ананьева, Агрина Маркочева, Анна Букотина гэгшэдэй хөөрөлдөжэ зорилготой эрээбди, — гэжэ харуусабади.

— Вукотина гэгшэнтэй ой гээшэди, ямар асуудал таанарыс һонирхуулнаб, — гэжэ тэрэ эхэнэр харуусаба.

Энэ нагажаал эхэнэрнэй өөрынгөө ажалда үнэн сэхээр оролдохоо гадна, залуу хүдэлмэриилэгшэдэс хургадаг, колхозно малшадтай багшан байба. Тэрэнэй хажууда хүдэлмэриилжэ, ажалдай дээдэ мэргэжлыс олоһон 19-тэй Шура Ананьева бидэнэртэ өһэдэньгөө ажал тухайда хөөрэнэ.

Бидэнэр Анна Харитоновнатай бүхэ малай байдлыс харыхын түлөө фермын байранууд сөөгуур ябабади. Малай байра тон сээр, харахада нолондэ урин байна. Малайнгаа байрын полынэ үдэр бүри угадаг, ханыс ялагар сагаанар шэрэдэг байба. Наамхай үнэн бүхэн өөрын тусгаар байра ба тэндэнь үнэнэй шүгүүр, нэрэ, хэдэн шэнэн һү үгэдэг хэмэ жуурын, ямар үүлтэртэй гарынэс хуу бээшгэдэгтэй байба. Үбнэ хөөл хэжэ үгэдэг көрмүшкянуудыс үдэртөө өлбн дахин угаададаг юм.

Анна Харитоновна бидэнэртэ

үнээдэ лайшн гэжэ уналдаг тухайда, электрическэ хүсөөр үнээдэ яагаад хадаг тухайдаа хөөржэ үгэбэ. Малай байрын гаваагуур тэжээл болбосоруулдаг элдэб янзын машинанууд харагдана. Эдээн тухай нүхэр Букотина бидэнэртэ тодорхойгоор хөөржэ үгэнэ. Малажалтай хүдэлмэриинүүдэс механикашилан ябадал хадаа малшадтай ажалыс хүнэгдэхэһөө байтагй, колхоздоннай хэдэй ехэ хэмжээнэй эвэри арбиха үгэдэг юм гэжэ тэрэ хэлэнэ.

— Фермын гүрнүүдыс уналхын түлөө 16 хүн жэл бүри хүдэлмэриилдэг байһан аад, мүнөө оройдоо нэгэ хүн хүдэлмэриилдэг болоо. Ингэжэ бидэнэр ажал малажалын хүсөөр бүтээгдэдэг болдожо байна; — гэжэ нагажаал хаалишан урматгайгаар хөөрэнэ.

Тинхэдэ Шура Ананьева болбол бүхэ хаалишад, малшалаа сээрхэн комната соо суглуулаад байба. Хаалишадтай танилсажа, үнэн зүрхэнэй хөөрөлдө эхилбэди, Шура басаганай тон зугааша хүнүүдэй нэгэн байшоо.

— Таанар манай ажалыс һонирхожо эрхэн нүхэд байһан туладетнай ажал тухайдаа хэдхэн үгэ хэлэхэ ёһотойб; — гэжэ Шура Ананьева хөөрэнэ: «Үнэн бүхэнгөө рекордон һү нааха ябадалыс туйлаха арга малаша бүхэндэ бии гээшэ. Өөрынгөө ажалда дуратайгаар, оролдоһотойгоор хандаха, советскэ наукин заабаринуудыс бээшүүлхэ гээшэ тон шухала. Һү ехээр наахын түлөө үнээдыс найнаар эдээшлүүлхэ хэрэгтэй. Корнейлод, сийдэ, шэмэтэй үбнэ, өвс болон бусад тэжээлэй зүйлнүүдыс найнаар буйлуулжа, эдээшлүүдэ байхада үнээдэй хүтэй болодог юм. Зоотехникин заабаринуудыс наринаар бээшүүлхэ хэрэгтэй.

Тинхэдэ, малайнгаа байра байдл болон харууныс найжаруулха, илангаяа наамхай үнэнэй хүсэ шадлыс, абарн вангыс хараадаг абажа эдээшлүүлхэ, харууналха шухала юм. Манай фермээ байһан хаалишад дажа байһан үнэн бүхэнгөө шадл ээргыс найнаар мэдэдэг.

Энэ фермын хаалишад тон һонирхолтой өйлөс бидэндэ хөөржэ үгэбэ. Нэгтэ Шура Ананьева аймагайнгаа центр ошонон байгаа. Тинхэдэнь тэрэнэй орондо ондөө хүниис табинан юм ха. Тээд, зарим үнээдыс ондоо хаалишанда оройдоо наалгалагй, үдэр соо 25—30 литр һү үгэдэг байгаа наа, оройдоо 5—6 литр һү үгэдэг болошобо. Үнээд өһэдэньгөө хаалишадыс найнаар таниха байгаа. Энээнни гайханаһаныс хэрэгтэй, хэдэн олон жэл соо нэгэ хүнэй харууан доро байһан хойноһоо өөрынгөө «ээриннэ» танихаһыс байһаниһын лабтай.

Шура Ананьева хадаа үнэргэрн жэлдэ жэшээтэ найн амжалта туйла. 2—3 жэлэй савада тээ колхозой үнэн бүриһөө оройдоо 2 мянган литр һү наадаг байһан юм. Тинн үнэргэрн жэлдэ үнэн бүриһөө 5213 литр һү нааһан байна. Үнээдыс имэ ехэ хүтэй болгоһон ябадал хадаа залуу басаганай оролдоһотой ажал дээрнээ гол түлээ дуллыда.

Шура Ананьевагай, эгээл илгарма найн ябадалнуудай нэгэн хадаа өөрынгөө нүхэдыс найн ажал тээшэ

урялдаг, эдэнэртэ туйналдаг ушаг болоно. Малай ашаг шэмэ дээшлүүлхын түлөө энэ колхозой бүхэ малшад эршэмтэй тэмсэ эхилэнхэй.

Шура Ананьева өөрынгөө түсбэ тухайда зохёолдоһоор хөөржэ үгэнэ. «Видэнэр, хаалишад энэ жэлдэ үнэн бүриһөө 6000 литр һү нааха гэжэ уялга абанан байгаади. Видэнэр абанан уялгана дүргэхэди. Үнээдэй харууныс бүри найжаруулаад, тэжээлэй зүйлнүүдыс хөөр бэлэдхээд, зүбөөр эдээшлүүдэ байгаа наа, үнэн бүриһөө 6000 литр һү заатагй наахади» гэжэ залуу басаган хөөрэнэ.

Энэ колхозой хүнэй-товарна фермын хүдэлмэриилэгшэд үнээдтэ найн тэжээл бэлэдхэхын түлөө фермын шадарай участок эмхидхэ. Тэндэ турнепс, свёкло, капуста ба бусад культуранууд таргдангай. Тинхэдэ, савшалангайнгаа участок дээрэ олонжэлэй шэмэтэ нөгөөшүүдэ тарга юм. Колхозой прав. Ленинн зууршалагдэр түе колхозой малшадтай эрлэм мэргэжэл дээшлүүлхэ хурялныс хүдөө ажлын наукануудай доктор, профессор Гаркави гэгшэ хүтэлбэрлэдэг байна.

Эрхим хаалиша Шура Ананьева хадаа өөрынгөө эрдэм мэргэжлыс дээшлүүлхэтээс хамта, ажаалайнгаа баян дүй дүршэлнөө бүүад хаалишадта дамжуулхын түлөө өг үргэлжэ оролдодог байна. Зэрлэгжэ байһан колхозуудта, мүн дүгтын районуудай колхозуудта өшөөжэ, өөрынгөө ажамай дүй дүршэл тухайда хөөржэ үгэдэг.

Тельманей нэрэмжэтэ колхозой аларта хаалишад нүхэд Ананьева, Маркочева гэгшэдэй эрхим ажалыс хүндэтгөөр эгнэгэ, манай правительството тэдэнэртэ Социалистическэ Ажалай Геройнуудай нэрэ-эргэ олгоһон байна. Залуу хаалишад имэ ехэ хүндыс өһэдэньгөө үнэн сэхэ ажаалаар олоо. Тэдэнэр туйлаһан амжалтаея улам саашада баталгахын түлөө, шэнэ шэнэ амжалтануудыс туйлахын түлөө тэмсэнэ. Үнэн бүриһөө 6000 литр һү нааха гэрэн урял тэдэнэрэй уялга болоно.

Колхозой малажалай ферма дээрэ хаалишадтай хөөрөлдөжэ байхаднай колхозой правленийн түрүлтэгшэ А. М. Жидков орожо ербэ. Энэ нүхэр хадаа артелиан ажалыс найнаар мэдэхэ болоһон, үнэхөөрыс шадбаритай хүтэлбэрлэгшэ. Колхозойнгоо малажалыс аяжа хүжөөхэ тухайдань асуудалнай нүхэр Жидков ингэжэ хэлэбэ:

— Манай колхоз үнэн бүриһөө 5000 литр нааха түсбэгтэй. Энээнни бээшүүлхэ аргатайбди. Тингээд байгаа наа, бүхэ хаалишад Социалистическэ Ажалай Геройнууд болохо юм. Үнэргэрн жэлдэ манай колхоз малажаллаа хадаа миллион түхэрлэгтэй олоо оруулаа нэн. Мүнөө жэлдэ һү, мяха, гүрэндэ ехээр тушаажэ, малажаллаа брөдгө өлзгө 1 миллион 500 мянган түхэрлэгтэ хүргэбэди.

Энэ түрүү колхозой ажабайдал жэшээтэ найһан байна. Гоё сээрнүүд гэрнүүдыс барһан, хүдэлмэриис механикашилла талаар иллэдэ ехэ хүдэлмэри эхэн байха юм.

Шура Ананьевагай, эгээл илгарма найн ябадалнуудай нэгэн хадаа өөрынгөө нүхэдыс найн ажал тээшэ

Һү ехээр наахын түлөө оролдогты

Московско областин Луковника районой «Красная Заря» колхозой хаалишад, Социалистическэ Ажалай Герой Е. Д. Нартыва ингэжэ хөөрэнэ:

— Би Бурят-Монголой Республикын колхозуудай хаалишадтай өөрынгөө ажамай дүй дүршэл тухай хөөрөлдөхэ дуртайб. Үнэргэрн жэлдэ үнэн бүриһөө 5500 литр һү нааһан байгаа. Тээд энэ хадаа амжалтын дээдэ захан бээшэ гээшэ. Энэ жэлдэ үнэн бүриһөө 6000 литр һү нааха түлөө өрөдөжө байна.

Ашаг шэмэтэ малажалыс хүжөөхэ тухай парти ба правительствын тогтоол хадаа шэнэ шэнэ. Үүсхэлнүүдыс гаргахыснай урялна. Шэнэ үүсхэл гаргахын түлөө зоотехническэ эрдэм мэргэжэлдэ дээшлүүлхэ шухала. Өһэдэньгөө ажал дээрэ шэнэ туршалайнуудыс хэжэ, үнэнгөө ехэ һү нааха арга методүүдыс олохо хэрэгтэй.

Манай колхозой правленин хүнэй товарна фермын бүхэ хүдэлмэриинүүдыс найжаруулха хэрэгтэ тухай анхарай хандуулна. Фермынэй электрическэ талаар гэрэлтүүлгэдэнхэй, Малаа уналха хүдэлмэри механикашилабди. Үнээдэ искусственно аргаар ороондо оруулжа, үүлтэрыс найжаруулдаг байнади. Манай ферма дээрэ 4 бригада эмхидхэгдэнхэй. Хаалишадтай бригада, мал адуулагшадтай бригада, залуу мал харагшадтай бригада ба малай тэжээл бэлэдхэгшэдэй бригада хүдэлмэриилнэ. Хаалишан бүхэн 8-наа 14 хүртээр үнэс харууналдаг.

Көлхознай 222 үнээтэй юм, тинн энэ үнээдэнь тон ехэ олоо колхоздо оруулдангай. 6 гектар газарта тэжээлэй элдэб культурануудыс, 35 гектар газарта корнеплодуудыс тариад байнади. Энэ хадаа малдаа найн тэжээл бэлэдхэхэ, ашаг шэмэнь дээшлүүлхэ арга олгоно.

Бурят-Монголой Республикын колхозно хаалишадтай үнээдэньгөө харууныс найжаруулжа, үнэн бүриһөө ехэ һү наахын түлөө үнэн зүрхэнгөө тэмсэхэ байһандань найданаб.

6 мянганай түлөө

Московско областин Раменская районой Тельманей нэрэмжэтэ колхозой хаалишад, Социалистическэ Ажалай Герой А. Ананьева ингэжэ хөөрэнэ:

— 1946 оной июнь наараа хойшо хаалишадтай хүдэлмэриилнэ. Энэ үе сөөгбө комсомольскэ организацыйн, мэргэжэлтэ хүтэлдэгшөө туйлаһангай малай ашаг шэмэнь дээшлүүлхэ хэрэгтэ ехэн амжалта туйлаһан байнаб. Хэрбэс, 1946 ондо үнэн бүриһөө 2000 литр һү нааһан байгаа наа, 1947 ондо 2600 литр, 1948 ондо 5213 литр һү наагаа. Минни ажалыс үндээр эгнэгэ, советскэ правительството намда Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэргэг олгоо.

Үнэн бүхэнгөө һү наахыс 5000 габан ййртэ хүргэхэ ябадал хадаа намда багхан ажаалаар туйлаһан хэрбэ бээшэ, энээнни туйлахын түлөө гурбан жэл соо бүхэ шадлаараа оролдобо. Туруушуудай дүй дүршэлнөө сүг үргэлжэ шудалжа, өөрынгөө эрдэм мэргэжлыс дээшлүүлжэ, имэ амжалта туйлаһан байнаб.

Хаалишад имэ амжалта туйлаха аргатай. Энээнни бээшүүлхын түлөө малай харууныс найжаруулха, шэмэ ехэтэй тэжээл эдиюулхэ шухала гээшэ. Үнээдыс зүбөөр эдээшлүүдэ, оло дахин наагаад байхадаа хаалишан бүхэн һү наахыс хэдэн дахин дээшлүүлжэ шадлаха байна.

Тинмээс, Бурят-Монголой Республикын колхозуудай хаалишад үнээдэй харууныс найжаруулжа, шэмэтэй тэжээл бэлэдхэжэ, энэ жэл соо ехэ һү наахын түлөө тэмсэхэ байһандань найданаб.

Колхозой зоотехник нүхэр Алексеева һүнэй толоогыс шалгажа байна. Е. Оцулын фото.

„БУРЯТ-МОНГОЛЫ УНА“
1949 онд июль 8, 3.

Московско областин Раменская районой Тельманей нэрэмжэтэ хүдөө ажлын артелиин мащадтай дунда зоотехническэ хуралдагч жэшээтэ найнаар табигданхай. Эндэ малшад өһэдэньгөө эрдэм мэргэжлыс дээшлүүлхынэһилгээ ашаар һү ехээр ашаг болоһон байха юм. Малажалыс хүжөөхэ хэрэгтэ гайхам шагта ехэ амжалтануудыс туйлаһангай түлөө энэ колхозой эрдэм хаалишадта Социалистическэ Ажалай Геройн Нартывагай асуудал.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой зоотехник Е. В. Алексеева малшадтай зангити үнэргөжө байна. Е. Оцулын фото.

КОММУНИЗМЫН ТҮЛӨӨ

ДҮЛЭТЭ ТЭМСЭЛШЭ

Г. М. ДИМИТРОВЭЙ

ДУРАСХААЛДА

Г. М. Димитровэй наһа баралга хадаа уласхоорондын бүхү хүдэлмэришэнэй ба коммунистическэ хүдэлмэндэ бата бэхи эб найрамдалай ба арадай демократинн түлөө бүхү тэмсэгшэдтэ хүшэр хүндэ гээлтэ болобо.

Элэ траурна үдэрнүдтэ дэлхэйн бүхү оронудай коммунистическэ партинууд ба ажалшадай элдэб организацинууд агууехэ пролетарска революционерий дурасхаалые ёлолжо, Болгарска коммунистическэ партини Центральна Комитеттэ, Болгарска правительствода болон болгарска ажалшадта гашуудалай телеграммуудые эльгээжэ байна.

Хитадай коммунистическэ партини ЦК-гэй түрүүлэгшэ Мао-Цзедун, Англин компартиин генерална секретарь Гарри Поллит, Албанин Арадай Республикын Министруудай Советдэй түрүүлэгшэ генерал-полковник Энвер Ходжа, Польско хүдэлмэришэнэй нэгдэмэл партини Центральна Комитетдэй түрүүлэгшэ Болеслав Берут болон бусад оронудай коммунистическэ партинуудай хүтэлбэрилэгшэд гашуудалай телеграммуудые эльгээжэ.

Эб найрамдалай ба демократинн хэрэгэй түлөө тэмсэлшэ Г. М. Димитровэй гайхамшадта үүргые дэлхэйн бүхү хэблэл хониууд тэмдэглэнэ.

«Унита» гэжэ газетэ (Итали) Пальмиро Тольяттин бэшэнэн түрү бэшгэ тунхаглаа. Тэндэ ингэжэ хэлгэдэнэ:

«Георгий Димитровэй нүгшөөд байхада, билдээр болбол хүдэлмэришэн ангийн эсэн мэргэн ухаантай вождьнорой ба мабната тэмсэлшэдэй нэгые, хүүлшын табин жүр соохи түүэдэй үлэмжэ гүнзгэ мэл сараагаа үлөөн хүниие, марксизмын теоретик, зориг түгэс тэмсэлшэ, дүй дүршэл түгэлдэр политическэ ажал-ябуулагша ба сусаршагуй эмхидхэлшэ — элэ бүхү шанарые бэдээ ололон гайхамшадта хүниие гээгээд байнабди».

Бүхү болгарска арад болбол өөрингөө агууехэ хүбүүн ба дайшалхы вождиине гүнзгэ ехээр шаңалжа байна. Бүхү орон дотор траурна митингүүд ба суглаанууд үнгэргэгдэнэ.

Г. М. Димитровэй бэетэй хуврсаг бүгдэй арадай үдэшын тулгада Арадай Суглаанай заседанинуудай заал соо табигдаха юм. Г. М. Димитровэй бөөн бальзамировагдахтай. Мүнөө Софини центртэ, Министруудэй Советдэй байшангай урдахи талмай дээрэ мавзолей баригдажа байна. Июлини 10-да нүхэр Георгий Димитровэй бөөн тэрэ мавзолей дотор хадагалагдаха байна.

Уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлмөнэй гайхамшадта ажал-ябуулагша, болгарска арадай вождэ, антифашистска тэмсэлшэ, эб найрамдалай түлөө ба демократинн түлөө дүлэтэ тэмсэлшэ, Советскэ Союзай үнэн хани, Ленин, Сталиний үнэн соратник Георгий Михайлович Димитровэй дурасхаал бүхү дэлхэйн ажалшадтай зүрхэндэ хэтэ мүнхэдөө хадугдан байхал.

ПРОФСОЮЗУДАЙ

БҮХЭДЭЛХЭЙН ХОЕРДОХИ

КОНГРЕСС ДЭЭРЭ

Июлини 2-то, профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн хоёрдох конгресс дээрэ ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ нүхэр В. В. Кузнецов болбол эб найрамдалай болон арадуудай демократическа

Хариусалгата редакторай орлогшо Б. ОЧИРОВ.

Уншагшадай конференци

Гаяхан ВКП(б)-гэй Обкомой дэргэдхи партийна курсада нуралсагшад В. Ажаевай «Москвааа аяар хол» гэжэ романаар уншагшадтай конференци үнгэргэбэ. Юрий Словохотов роман тухай элидхэл хээ. Конференци хадаа нүхэр В. Ажаевай романай удхашанарые уншагшадтай ёһото найнаар ойлгоһыень харуулаба.

Уншагшад Томилон, Молчанов, Наволоцкий, Леснов, Андреев, Надмитов, Карбаннов, Тулухеев болон бусад роман дотор эли то-

доор харуулагдан большевистскэ хуталбаринн эрхилэй эрхим байһан ба советскэ патриотизмын хүсэн тухай, советскэ хүнэй — сталинска ёһын хүнэй характер, партийна организациин үүргэ, шүтэмжэлэл ба өөрыгөө шүтэмжэлэлэй үүргэ ба бусад олон асуудалнууд тушаа онсо зүбөөр тэмдэглэбэ. Тинхэ зуураа тэдэнэр манай вождьнор Ленин ба Сталиний зохиолнууд болон элидхэлнүүдтэ цитадуудые тов зүбөөр хэрэглэжэ шаданан байна.

А. Янгутова.

Колхознигууд өөрың библиотекэтэй болохонь

Сэлэнгын аймагай Юрөөгдэй сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой клуб үнхөөрөө колхознигуудай культурна гуламта болонхой. Клубын тон найнаар түхээрэгдэнэн ба гоё найхан портретүүд, зурагуудаар шэмэглэгдэнхэй, декораци болон мебельгэ гүйсэд хангаданхай байха юм.

Колхозой правлени ба партийна

организаци 10 мянган түхэригэй уранхайханай болон бусад литература худалдан абаад, мүнөө клубай дэргэдэ библиотекын таһаг түхээрэжэ дүргүүтэй байна. Колхознигууд хаяар уранхайханай шэнэ шэнэ номуудые өөрынгөө библиотектэй абажа уншадаг болохонь.

Ц. Будев.

Эрхим адуушан

Эдэйн аймагай Дэрэстэйн сомоной «Социализм» колхоз аймаг дотороо малажалаар томохон колхозуудай нэгэн юм. Энэ колхозой гэшүүд адуу малаа олошоруулын түлөө үдэр хүнигүи шэн зоригтойгоор тэмсэнэ. Эсэшэ сусалгагүйгөөр ажаллажа байһан колхознигуудай дунда ахалгаша адуушан Цыбикжаб Цычиков эрхим ажа-

лаараа шалгарна. Энэ нүхэр 10 гаран жэлдэ адуунай товарна фермадэ хүдэлмэрилжэ, гүрэнэй түсэбье жэл бүхэндэ үлүүлэн дүүргэдэг. Тинхэ зуураа, һара бүри 127—270 ажалта үдэр олодог байна. Зарим һарада 230 хүрэтэр ажалта үдэр олодог юм.

Д. Бальчинов.

Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй аймагай зүблөөн

Торини аймагай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан үнгэргэгдэбэ. Энэ суглаанда хабаадагшад 1949 он соо хэгдэхэ хүдэлмэригүүд тухайда элидхэл шагнаа. Гадна, зарим үбшэнүүдые яажа аргалха тухайда мэргэжэлтэй вра-

чууд лекцинуудые уншаһан байна. Тэрэшлэн уласхоорондын байдал тухайда олон буддын шажаны реакционно удхашанар тухайда лекци уншагдаба.

Хамтадаа 14 нүхэд угэ хэлээ. Н. Очиров.

Клубтай болоо

Хэжэнгын аймагай Доодо-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цырен Эрдэнеев культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин колхоздоо найжаруулха талаар нилдээ оролдолоо гаргаа.

Жэшэнь, хэдэн жэл соо баригдажа дууһажа ядаһан правлениингэ гэрые үсөөхэн үдэр соо дууһуулаа. Мун колхозоо клубтай болгобо. Шэнэ клубай нээгдэнэн

үдэр залуушуул олоороо суглараа. Аймагай центрьэе ерөөн агитбригадындэ воирихолтой концерт табиба. Колхозойнгоо клубта концерт хараһандаа колхознигууд ехээр баясаа.

Клубайнгаа доторхине шэмэглэн, үзэмжэтэй зохид болгожо байна. «Родина» гэжэ радиоприёмник тодохобо.

Ц. Тогтохоев.

СТАХАНОВЕЦЫН ЛЕКЦИ

Гаяхан Лениней орденто паровозо-вагонно заводой культурын Ордон соо профсоюзай заводской комитет дүй дүршэл андалдалтын вечер үнгэргэбэ.

Гурбан станок дээрэ хүдэлмэрилжэ, нормоёо 300 процент дүргэдэг тургэн методээр хүдэлмэрилэгшэ — стыхановец Тимофей Павлович Гююкин өөрынгөө дүй дүршэл тухай лекци уншаһан байна.

Д. Хилтухин.

ХУРГУУЛИН ДЭРГЭДЭХИ ТУРШАЛГЫН УЧАСТОК

Бичурын аймагай Шибэртын долоон жэлэй хургуулинн хурагшад-пионерүүд хургуулинн директор Митыпов ба биологийн багша Дагбаевай хүтэлбэри долоо хургуулиннга дэргэдэхи туршалгын участок дээрэ овошхой 10 гаран культурануудые тариһан байгаа. Мүнөө хурагшад ургасынгаа хойноһоо агрономическа заабаринн ёбоор харуулжа, малай аргал, үнхэе ба шубуунай аргалаар нэмэлтэ тэжээл үгэнэ. Гадна, хурагшадтай хүсөөр хургуулинн хашаан соо 100 гаран элдэб янзын модод хуулгаданан байна.

Ф. Степанов.

ТҮМЭРЗАМАЙХИД МОСКВАЕ ШАГНАНА

Галуута-Нуурай дистанцин түмэрзамайхид Москвае болон бусад городуудые радиогоор шагнадаг болоо. Мүнөө Галуута-Нуур Наушка хоёрой хоорондохи лини шадарай бүхү гэрнүүд радиотой болонхой.

«Родина» гэжэ радиоприёмнигууд түмэрзамайхидай 13 будкануудта табигдаба. 153-дахи километртэ усилитель тодохонхой. Тэрэ шадарай 13 байрануудта репродукторнууд табигдаа.

М. Толкач.

ШЭНЭ ПЬЕСЭ БЭЛЭДХЭЭ

Нижне-Ангарскын социалистическэ культурын байшангай дэргэдэхи драматическа коллективийхид уранзохиёлош К. Симоновэй зохиёлон «Бусадай нүдэр» гэжэ пьесэ бэлдэхэбэ.

М. Смоляков.

УНШАГШАДАЙ КОНФЕРЕНЦИНУУД ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

Хорин аймагай библиотекын зал соо уншагшадтай конференци хоёр удаа үнгэргэгдөө. Конференци дээрэ «Залуу Гварди» (А. Фадеев), «Еһото хүн тухай повесть» (Б. Полевой) гэжэ номуудые үбшэн хэлсэһэн байна.

И. Борисов.

Редакцияда ерөөн бэшэгүүд

Фермэнүүд дээрэ кино харуулдаг болохо

Хэжэнгын аймагай Худанай зүүн бэсын 10 колхозуудые дааж абаһан кинофизикиин Хэжэнгын аймагай таһагай киномеханик Попылов гэгшэ үнгөрөгшэ үблэй үедэ муу бэшээр хүдэлмэрилдэг байһан юм. Гэбэшье, һүүлэй үедэ зарим колхозуудта кинокартина харуулхаа огто болишонхой.

Энэ нүхэр һүүлэй үедэ гансахан мүнэг суглуулаха түсэбөө дүррэхын түлөө оролдоод, гансахан яб томо томо колхозуудта ябадаг болонхой. Бригада ба түргэнүүдые тойрожо гарадаг байха юм. Жэшэнь, Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо үни удаан саг соо нэгшые удаа кинокартина харуулнагуй.

Ц. Цычиков.

Юунэй түлөө салин абанаб?

Мухаршобэрэй аймагай Хонхой тосхондо нарайлын байшан бни юм. Энэ байшангы «даагшаар» врач Кутузова хүдэлмэрилжэ. Гэбэшье, нарайлалгын гэрые «даагша» Хонхой тосхонһоо 40 километртэ — аймагай центртэ байрланхай.

Нүхэр Кутузова 1949 он соо Хонхой тосхондо нэгшые удаа нюураа үзүүлэгүй байбашье, нарайлгын гэрые даагшын 300 түхэриг салин һара бүри абаһаар байна.

Иигэжэ гүрэнэй мүнгые врач Кутузовагай хуули бусаар абажа байхы хаража байгаад, Мухаршобэрэй аймагай элүүрые сахиха таһагые даагша нүхэр Павленко хэмжээ абахагүйгөө гадна, харин энэ хэрэгые далдалжа байха юм.

Има байдал хэды болотор үргэлжэлхэбэ?

П. Балдаев.

Кинокартина хэзээ харуулагдахаб

Аймаг соогоо томохон «Комсомол» колхоз Хэжэнгын аймагай центрьэе оройлод 5 километртэ байдаг. Гэбэшье, 1949 оной эхиндэ хойшо оройдоо нэгэ удаа кинокартина харуулагдаа. Кинофизикиин Хэжэнгын аймагай таһагай хангалтагуй хүдэлмэриине дээрэ хэлэгдэнэн баримта дээрһээ элирхэйлжэ болоно.

Ц. Цыдыпов.

Уншагшадай асуудалнуудта харюу

ВЬЕТНАМАЙ ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА

Хэжэнгын аймагай Дунда-Худанай сомоной Советдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Б. Очирова болон бусад манай уншагшад «Вьетнамда юн боложо байнаб?» гэжэ асууһан байгаа. Энээндэ харюу болгон нүхэр П. Гершманэй статьяе доро толилобди.

1945 оной сентябриин 2-то Вьетнамай арад болбол колониальна дарлалтые унагааж, өөрынгөө доторой феодална гуримые усалдаад, бөө даанги демократическа республика байгуулан байна. Вьетнам болбол француска Индохитадай зүүн захые зүбшаад урагша хойшоо зурыһан нарихан газарые эзэлдэг юм. Тэндэ 22 миллион хүн зон ажаһуудаг.

Сүлөөрһэнэйнгөө үглөөдэрһөө эхилжэ Вьетнамай арад бугагаа гартаа бариха бодохо ушартай болобо. Юундэб гэхэдэ, француска колонизаторнууд болбол тус республикые һөөргөн гартаа оруудха зорилготойгоор довтолжэ эхилдэн байгаа. Тэрэ саһаа хойшо гурбан жэл хахадай тушаа дотор «Вьетнамай арад болбол тоогоороо олон ба буу эзбэсгээрэ үлүү француска колонизаторнуудтай тэмсэжэ байна.

Национально-сүлөөлэлтын тэмсэлтэй хүтэлбэрилэгшэнь Вьетнамай коммунистическэ парти мун болон бөө даанги байдалай түлөө ябуулжа байгаа Вьетнамай арадай тэмсэлые Франциин демократическа кругууд дэмжэһэн байна.

Франциин «хэрэгэй кругууд» болбол Индохитадтахи шулуун нүүрһэнэй, цижкын, хара туулганай, түмэрэй, алтанай баялиг запасуудые,

каучугай ба рисэй газарнуудые алдаха болохоодо, Вьетнамай республикые тоохон ябадалда ехэ эсэргүүтээр хандаһан байха юм. Эдэ кругууд хадаа Индохитадтахи өөрынгөө позицинуудые алдахагүйн тула үсэд ехэ оролдолоо гаргана. Франци ба Вьетнам хоёрой хоорондохи харилсаае эб найрамдалаар шиндхэхэ гэжэ Вьетнамай правительствын хэды дахин гаргана оролдогонууд лэмы хосорбо.

Француска империалистууд хадаа 1947 оной эхиндэ хойшо Вьетнамай доторхи элдэб урбаша этэгдүүдые хэрэглэжэ, Вьетнамай республикые доторхоонь хандарга хэргэжэ нэгэтэ бэшэ нэдэһэн байна. Тэдэ, империалистуудай нэдэлгүүд бөөмүлэгдэггүй хэн.

Француска империалистуудтэ эсэргүү тэмсэлые Вьетнамай арад нэгшые үдэртэ болоулагуй.

Француска колонизаторнуудта эсэргүү дайнда бүхү арад хабаадан. Главна командалагша Джиюпэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, Вьетнамай сэрэгүүд бүхү операцинуудые ябуулахдаа үндэр дээдэ мэргэжэлтэй болоо. Партизанска хүдэлмөн хадаа эзэмдэгдэнэн бүхү территория дээрэ түгэнөөр дэлгэрэнхэй.

Вьетнамай дайсадай хэблэшье республиканецуудай амжалтануудые мэдэрхэ ушартай болоо. «Таймс» гэжэ английска газетэ

болбол Хо-Ши Минэй правительство Вьетнамай территориян эхэнхи хубида эзэниин болоод байна гэжэ бэшэнэ. Зуугаад мянган солдадуудые байлаануудта гэгэбэшье, француска колонизаторнууд Вьетнамай территориян арбанай нэгшые хубиень абажа шадатгүй байха юм.

Индохитадта боложо байһан колониальна дайнда американска империалистууд ехээр анхаралаа хандуула. Тэдэнэр хадаа Индохитадтахи түтхэй элэй баялгүүдта ба Алас-Дурнада эзэмдэлгые үргэдэхэ плацдарм болохо Индохитадай территориядо шунахайрна. Американска империалистууд француска дүгнэгтэе бүү эзбэсг үтлөгөөр хизаарланатгүй. Ушөө 1947 ондо тэдэнэр бөлбөл Вьетнамай монархистнуудта туһалжа, тэндэхи хааниень шэрээндэ һуулгаха ябадалда туһалхаар бэлэн байһанаа мэдүүлэн байха юм.

Мүнөө үедэ американска империалистууд болбол «Хитадай түймэри» урагшан тараахагүйн тула илангага ехэ оролдолоо гаргажа байна.

Франциин демократическа олонитэ, коммунистическэ парти хадаа, правительствынгаа колонизаторска политикада эрнд эсэргүүсэнь, француска ба американска империалистуудай булимтарха нэдэлгүүдые элирүүлэн харуулна. Француска компартиин генерална секретарь Морис Торез болбол өөрынгөө национальна бөө даанги байдалай түлөө тэмсэжэ байһан Вьетнамай талада байһанаа мэдүүлжэ, француска арадай бодото ханал хүсэлые харуулжэ байна.

Вьетнамай героическа арад эдэнэрхэе айбагуй. Тэрэнэй талада дэлхэйн бүхү демократическа хүсэн байна гэжэ тэдэ мэдэнэ. Тэрэ арад хадаа өөрынгөө оройной бөө даанги байдалай түлөө тэмсэжэ шадха байһанаа харуулжа шадда.

хэнүүдые баталһан байна. Орон доторхи бүхү засаг болбол раса, анги, эрэ эмын илгаа, шажан шүтэлгые хамархангүйгөөр Вьетнамай арадта хабаадана. 18 наһа хүрэнэй бүхү гражданинууд һунгаха эрхтэй болоо.

Француска эзэрхэлгэ ба японско булимтаралгын эсэстэ, орон болбол экономическа хийшэр хүндэ байдалда ороһон байна. Энэниие усалдахын тула Вьетнамай арад нэгэ хүн шэнгээр бодоһон байха юм.

«Үйлдэбэрилгые ехэ болгохо» гэнэнь правительствын уриалда бүхү арад угаа ехэ эдэбхитэйгээр харуулса, түрүшын жэлдэ рисэй тарилын талмайе 1,5 дахин ехэ болгоһон байна. «Революци хадаа үлэсхэлэн хооһониине илаа: Энэ иналта хадаа манай залуу демократинн агууехэ туйлталнуудай нэгэниин мүн» — гэжэ национальна обороны Советдэй түрүүлэгшэ Во Нгуён Зяп хэлэһэн байна.

Вьетнамай правительство болбол үзэг бэшгэ мэдэхгүй ябадалые усалдаха ба арадай нуралсад гэжэ мэтэ орёо ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиндхэжэ байна.

Вьетнамай арад мүнөө үедэ ехэһэн бэрхшээлнүүдтэй ушарна. Залуу республикатай тэмсэлдэ француска империалистууд болбол тоогойноо талаар Вьетнамай сэрэгүүдтэ хэдэн дахин олон ба эрхим буу эзбэсгээр хангаданан сэрэгүүдые хаяа. Хэтэрхэдэ, тэдэнэр 50 мянган гитлеровскэ эсэсөөвүүд ба итальянска фашистнуудые эльгээгэжэ.

Тэдэ баатарлиг Вьетнамска арад эдэнэрхэе айбагуй. Тэрэнэй талада дэлхэйн бүхү демократическа хүсэн байна гэжэ тэдэ мэдэнэ. Тэрэ арад хадаа өөрынгөө оройной бөө даанги байдалай түлөө тэмсэжэ шадха байһанаа харуулжа шадда.

эрхэнүүдэй түлөө профсоюзуу Бүхэдэлхэйн федерациин тэмсэ профсоюзна нэгэдэл гэгэн эли хэлэбэ.

Арадуудай хоорондо Сата эб найрамдалай түлөө, ажалшажана тэнюүн байдалые дэлуулхын түлөө, тэдэнэрэй демократическа эрхэ ба сүлөөтэй тэмсэлдэ бүхы оронудай хүдэлмэришэнэй хүсые нэгэдүүлхын тула 1945 ондо профсоюзуудай хэдэлхэйн федераци байгууланһэн гэжэ нүхэр Кузнецов эли соогоо тэмдэглэнэ.

Мүнөө США ба Англин рционерүүд долларай болон бүхысөөр арадуудые зонхилон мхысые хүсэнэ. Империалистину энэ политикые «Маршаллай түе «Баруунай Союз» ба Хойто-Атлантеска догворон гэхэ мэтэнүүд тодоор харуулна.

Дайн сэрэг нүжэрөөгшэдэй перналистическэ лагерта бүү сэг бэлэдхэлгэ түргэн шаһ ябуулагдажа байна. Дайнда бэ хэл ба дайнай ябаса болбол хадаа үзэгдөггүй ехээр баяжахагы капиталистнуудта олгодо мэдэжэ, тэдэнэр болбол да гаргашануудай хүшэр хүндэ дэгые хүдэлмэришэн ангийн ба ажалшадтай хүзүүн дээрэ бүү энэ тохонь.

Гэбэшье дай үүсхэгшэд эндүүрнэ. Юуб гэхэдэ, тэд болбол өөһэдынгөө хүсэнуудые ехээр тооложо, эб найрамдала гаалагша демократическа лагэ хүсые тооногуй.

Эб найрамдал хамгаалагшарми болбол хэдэн зуун милл хүнүүдтэ бурднэнн түр хүсэтэ дабагдашагүй ехэ хүсэн бо

Эб найрамдал баримталагш лагерта 71,5 миллион гэшүү профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци ба бусад олон организаци байжа байха юм. Эб найрамдалагырта — хүсэн түгэс Совет Союз, арадай демократинн нууд, колониинууд ба хахад колониудай арадууд байна бүү.

Нүхэр Кузнецов болбол эб найрамдалай ба демократинн түлөө өөһэдынгөө эргэнүүдые бэхмүүд ба үргэдэхын түлөө профсоудай Бүхэдэлхэйн федерациин сэнэниие эли тодоор харуулжа ба. Федерациине хаха сохино, эб нээ байтагай өөһэдыгөө ириалистическэ эздэй заабангилыска ба американска прсоюзуудай реакционно хүтэлбэргээдэй ажал-ябуулгые н Кузнецов элирүүлэн гаргаба. Н

нэрэй хэдышые хандаралай хүмэри ябуулаа һань, федераци бол оршон байһан хэбээрэ, бэжэжэ ба өөрынгөө ажал-ябууулау улам улам дэлгэрүүлэн үргэдэ байна.

Нүхэр Кузнецов элидхэлэй түгсэхэлэй хубида профсоюзуу Бүхэдэлхэйн федерациин зоринууд тухай тогтожо хэлэбэ. Д сэрэг үүсхэгшэдые болон хүдэлмэришэнэй хүдэлмэндэхи тэдэн агентнуудые элирүүлэн гаргаха дэлмэриине бүри үргэнөөр ябуу хэрэгтэй; эб найрамдалай баригшадтай Бүхэдэлхэйн компэсэй хүдэлмэриине болон манифест байшааха. эб найрамдал хамгалгын уласхоорондын үдэрые тоохо, профсоюзна нэгэдэлые гэхын түлөө тэмсэхэ болон федерациин урда байгаа бусад зоринууд тухай хэлэбэ.

«Эб найрамдалай түлөө, эрхэ лөөгэй түлөө, өөһэдынгөө аждаралай интересүүдэй түлөө хүмэришэн ангийн нэгэдэхэ хүсэ юуншые болжула шадхагүйгүе жэ империалистнууд ба тэр барлагууд мэдэг лэ!» — нүхэр В. Кузнецов элидхэлээ гэгэбэ.

А. Гиндэ

Хариусалгата редакторай орлогшо Б. ОЧИРОВ.

СССР-эй Дээдэ хурасаалай Министерство ИРКУТСКА ХУДӨӨ АЖАХЫН ИНСТИТУТ 1949—1950 онуудай хуралсаалай жэлдэ студентнуудые абахань

1. Тарнаажалай ба селекционо отделнинуудтай агрономическа-Уре-жэмсөй ба овощини, 3. Худөө ажалын механизациин факультетуудтай хуралсаалай бозор: агрономическа болон уре-жэмсөй ба овощи факультетуудта—4 жаз 7 һара, механизациин факультеттэ—5 жаз 6 һар. Байн хурадаг студентүүд стипенди абаха.

Институдай дэргэдэ агрономическа ба худөө ажалын механизациин деленинуудтай факультетууд бни.

Абалгын условшинуудын бүхы вузуудайхидал адли. Институдай адрес: г. Иркутск, ул. Тимирязева, № 53. телефон 18-12-91.